

fældet med de Frivillige. Det er dog kun Embedsmændene, det er Tilfældet med. Der er en Klasse af Bestillingsmænd, som bliver sat over paa Amtsfondene, nemlig Skolelærerne, og det er et meget stort Tal, det er en 3—4000. Og jeg skal sige til, at naar de, der staa i Livrenteanstalten, skulde have Bonus, er det billigt, om Amtsfondenes Bestyrelser sige: saa ville vi ogsaa give dem Bonus, der have maattet betale til os; denne Bemærkning, gjør jeg som en Sidebemærkning. Men jeg siger, at jeg derfor nærer Tvivl om, hvorvidt denne Klasse virkelig har betalt mere i Præmie til Anstalten i den forløbne Tid siden 1870, og saalænge Lovforslaget gjælder, end der skulde have været ydet, hvis denne havde staaet paa sine egne Fødder og navnlig havde tilfikkret sig selv den Garanti, som Staten nu har givet.

Hvad den anden Klasse, de frivillige Interessenter, angaar, da kan jeg ikke erkjende, at selv om Staten, det vil sige Anstalten — jeg blander det sammen med Forsæt, thi jeg talder det en Statsanstalt og intetsomhelst Andet, det Andet er et Omkvøb, den er oprettet, bestyret og garanteret af Staten, det er altsaa en Statsanstalt. Jeg veed nok, at der er stor Tilbøielighed til at lave juridiske Personer af Statsinstitutioner, der have en vis Selvstændighed udenfor Staten, men hele dette Gang til at udstykke Statsbegrebet er jeg ikke med til. Jeg siger altsaa, at de frivillige Interessenter, selv om det godtgøres, at deres Præmier have været større end nødvendigt — det synes iøvrigt jærlig oplyst, at man ikke kan gaa ned med Præmierne endnu — aldeles ikke have noget Krav paa Bonus af Statskassen, ikke en Gang et Billighedskrav; og denne er langt den største Del af Interessenterne. Det ærede Medlem for Københavns 4de Valgtreds (Scharling) sagde ikke, i hvilket Forhold, han sagde mange Gange større; ret mange Gange større er den dog næppe, men i alt Fald er det langt den største. Det forekommer altsaa mig, at selv efter Motiverne, som de nu her foreligge, bevises det ikke absolut, at der er et Billighedskrav paa at faae en Bonus fra nogen af de to Parters Side, idet der af Præmierne, affet fra en passende opsamlet Reservecfond, som nogen Dækning for Statskassens Garanti, formentlig næppe er opsparret Noget; hele den øvrige Kapitalopsamling er formentlig fremkommet ved den høiere Rente, og man kunde da synes, at, naar det er Tilfældet, saa er det ogsaa billigt, hvad man har foreslaaet, at Debitorerne skulde have deres Rente nedsat fra 4½ til 4 pCt. Denne Slutning finder jeg imidlertid ikke

logisk. Derimod vil jeg snarere sige, at, hvis det, som jeg før sagde, forholder sig saaledes, at der egentlig ikke er noget Billighedskrav til Stede fra nogen af de to Parters Side, og jeg vil tilføie, at, hvis det heller ikke — hvad jeg snarere vil tro — af Hensigtsmæssighedshensyn, af rene forretningsmæssige Hensyn, under Konkurrencen med andre Livrenteanstalter, vil være heldigt og rigtigt at give en Bonusudbetaling, saa bør man søge at give det tilbage til Kilden, forsaavidt Statskassen kan undvære det som Støtte for sin Garantistilling. Men hvad er saa Kilden? Jeg siger, det er Samfundet, som har haft Risikoen, det er derfor Samfundet, der burde have Gevinsten af Risikoen. Det er Samfundet, det vil sige Staten, der vilde være kommet til at betale Risikoen, hvis Udviklingen var gaaet til den anden Side, og den maatte have betalt den i dyre Domme. Naar man f. Ex. læser den almindelige Entekassens Historie, saa kan man se, hvorledes Staten kan komme til at betale leffindig indgaaede Garantier med uhyre Summer gjennem en lang Aarrække. Men ligesaa sikkert som det er Tilfældet, ligesaa sikkert burde det dog logisk taget være Staten, der drog Fordel af sin Garanti, sin Risiko, naar saadan Fordel fremkom. Den opsparede Kapital burde derfor efter min Mening, forsaavidt ikke stærke Billighedshensyn tale for en Bonusudbetaling, og forsaavidt denne ikke heller maa anses for at være nødvendig af Hensyn til Konkurrencen med andre Livrenteanstalter, og forsaavidt vi endelig overhovedet kunne afse Noget af Kapitalen, falde tilbage til Garantien som hans Gevinst, Garantien er Staten, og benyttes som en selverhvervet ikke fra Statterderne kommende Indtægt til almennyttige Formaal. Naar man saa har søgt at flikke noget paa dette Punkt, ved at sige: vi ville hjælpe noget paa et Mindretal af de nuværende Debitorer i Flæng, saa siger jeg, den Tanke, som almeen Tanke, tiltaler mig ikke. Det er ikke af den Grund, jeg har stemt for Forslaget ved 2den Behandling. Naar jeg den Gang stemte for det, var det af den Grund, at jeg mener, at det er ligesaa rigtigt at fastslaa, at Livrenteanstalten bliver ved sine 4 pCt. som Regel, som det har været rigtigt i Loven om Overformynderiet at fastslaa, at Overformynderiet bliver ved sine 4 pCt. som Regel, for at en Statsinstitution kan beskyttes efter faste Regler, og ikke give sig ind, om end begrændset, paa en Slags Bank eller Papispekulation. Den Trufel om, at Anstalten, det vil sige Finanzministeren — det er ham, der approberer baade Ud-